

La gamba dels ous d'or

La gamba vermella representa el 40% dels ingressos de la Confraria de Palamós i el 50% dels de la flota d'arrossegament

La gamba dels ous d'or

L'*Aristeus antennatus*, la gamba vermella, «és una de les espècies objectiu més importants» per a les pesqueres d'arrossegament del Mediterrani occidental i central, assenyalen els investigadors Lisa Borges, Fiona Nimmo i Luis Ambrosio, de la consultora britànica multinacional Acoura, especialitzada «en solucions» per al sector

de l'alimentació. Per als armadors de barques d'arrossegament de Palamós, els «ous d'or» no els ponen les gallines, sinó les gambes vermelles que porten el nom del municipi a la taula de milers de llars i de restaurants d'arreu.

La Confraria de Palamós va tancar el 2016 amb un volum de negoci de 8.691.000 euros, el valor que van tenir al mercat les 1.500 tones de peix capturades (un 34% d'ánxova i un 20% de sardina), segons dades de l'entitat. De gamba vermella, protegida per un pla de gestió i per una marca de garantia, se'n van pescar 115 tones l'any passat, 35 menys que el 2015, que van generar un volum de negoci de 3.350.000 euros, l'equivalent al 40% de la facturació total de la confraria.

El novembre de 2016, Borges, Nimmo i Ambrosio van elaborar el minuciós «preestudi» titulat La pesca de la gamba vermella d'arrossegament de Palamós, impulsat per l'ONG World Wildlife Foundation (WWF) i per l'organització mundial Marine Stewardship Council (MSC), que malda per fomentar la pesca sostenible al planeta. Entre les conclusions del treball –inclòs en el projecte Medfish, d'abast transfronterer i que estudia 14 pesqueres espanyoles i franceses–, una primera de rotunda i que va en la línia dels comptes que fan els pescadors locals: si el 2010 «la gamba vermella representava el 10% del pes total del peix» descarregat per les embarcacions d'arrossegament i els reportava als armadors «el 50% del total d'ingressos», amb els anys «ha guanyat en importància i el 2015 representava el 26% dels desembarcaments en pes i el 56% del valor comercial» de les captures d'aquestes barques.

I a continuació, un segon argument final que confirma que armadors i administracions central i autonòmica (la municipal, en aquest cas, no és competent tot i ser la propietària de la marca Gamba de Palamós) fan la feina: «La pesca d'arrossegament demersal de la gamba vermella al nord-oest del Mediterrani està modificant l'hàbitat del canó submarí, però no en la mesura de produir un dany greu o irreversible», asseveren els investigadors. En conseqüència, afegixen, «es pot argumentar que els impactes de la pesca estan dins de l'escala de fenòmens naturals i, per tant, l'impacte a la zona de certificació és molt poc probable que sigui d'una magnitud irreversible».

El canó de la Fonera

La pesca d'*Aristeus antennatus*, que es captura amb portes d'arrossegament de fons o semipelàgiques (és a dir, que no entren en contacte amb el fons marí), és «especialment important a Catalunya». I a Palamós, l'esforç principal dels pescadors es concentra al canó de la Fonera, que té de 300 a 1.000 metres de profunditat. La pesca de la gamba de Palamós es regula a partir d'un pla de gestió específic subscrit per la confraria, les administracions central i regional i el Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC). El pla fixa set àrees de pesca on només poden feinejar els membres de la confraria palamosina i també que les xarxes han de tenir

una malla quadrada d'un mínim de 40 mil·límetres, amb un filament que no superi els 3.

El reglament, que data de l'any 2006, limita la pesca a 5 dies a la setmana i a un màxim d'11,5 hores al dia; i estableix una veda de 60 dies l'any, repartits en 39 dies a partir del 6 de gener; 7 dies a partir de la segona setmana de març i 14 dies durant la primera i tercera setmana de març. També tenia en compte una reducció de la flota del 20% per a aquest any, un objectiu que «ja s'havia assolit i fins i tot superat el maig de 2016 (27%)», apunta l'estudi de WWF i MSC. Igualment, el pla de gestió impedeix que els motors de les barques de pesca superin els 500 cavalls de potència. La gamba vermella, apunten els experts, es troba «àmpliament distribuïda» per l'Atlàntic oriental, des de Portugal fins a les illes de Cap Verd, i per tot el Mediterrani (a l'est del Mare Nostrum, en haver-hi aigües més profundes, s'hi troba l'*Arestaomorpha foliacea*). L'*Aristeus antennatus* és una espècie que viu en aigües profundes, des de 100 metres fins als 3.000 i que té «un marcat dimorfisme sexual (hombres i mascles presenten característiques físiques ben diferenciades)»; la reproducció té lloc des de finals de primavera i fins a principis d'estiu, a una profunditat d'entre 600 i 800 metres. A l'edat madura (0-1 anys) assoleix una mida mitjana de 23,5 mil·límetres; no s'alimenta de plàncton sinó de bivalves, amfípodes, poliquets i ofiuroïdeus i no forma bancs densos.

Augmenta la biomassa

El Comitè Científic, Tècnic i Econòmic de Pesca (STECF) de la Comissió Europea ha arribat a la conclusió que la població de gamba vermella en el sector GSA6 –on s'inclouen les aigües de la Costa Brava– està sobreexplotada. Això no obstant, la biomassa ha augmentat a partir de l'any 2005, assenyalava l'estudi de MSC i WWF. El «reclutament» d'exemplars de zero anys ha crescut de «manera constant» al llarg del període 2002-2014, amb un valor mínim de 103 milions d'individus el 2004 i un de màxim de 304 milions el 2012. La gamba suma el 26% de les captures de les 16 barques d'arrossegament de Palamós. La segueixen l'escamarlà (*Nephrops norvegicus*), amb el 8,6%; el lluç (*Meluccius merluccius*), amb el 8,4; la mòllera pigada (*Phycis blennoides*), amb el 7,8%; la maire (*Micromesistius poutassou*), amb el 7,8% i el sorell (*Trachurus trachurus*), amb el 5%. El 20% de les captures són rebutjades, sobretot les de peix llanterna (*Lampanycirus crocodilus*), de tauró bocanegra (*Galeus melastomus*) i de gat (*Scylorhinus canicula*).

El maig de 2016, 16 barques havien signat el pla de gestió de la gamba i estaven incloses en la certificació. El 2013 n'hi havia 22: dues van ser venudes; sis es van donar de baixa i en van arribar dues de noves. El pla, sotmès a exàmens externs, també s'avalua internament amb «regularitat i eficàcia», diu l'informe. Existeix, però, «el risc que altres gambes vermelles desembarcades a Palamós per barcos no membres (del pla) puguin ser venudes com a producte de Palamós certificat (...) i que les gambes desembarcades en altres ports puguin dur el logotip d'MSC». Feta la «lleï» de la gamba, feta la trampa.

Font del document:

http://www.diaridegirona.cat/comarques/2017/04/30/gamba-dels-ous-dor/843532.html?utm_source=rss